



**FÖRVALTNINGSRÄTTEN**  
**I FALUN**  
Ann-Louice Jonsson

**DOM**  
2019-12-10  
Meddelad i Falun

Mål nr  
5501-19

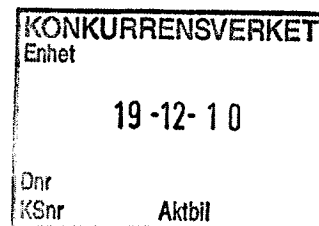
**SÖKANDE**

Insutec Sweden AB, 559199-6896  
Box 13016  
402 51 Göteborg

**MOTPART**

Halmstads Energi och Miljö AB, 556528-3248

Ombud: Mats Wallmark  
c/o Halmstads Energi och Miljö AB  
Box 153  
301 05 Halmstad



**SAKEN**

Upphandling inom försörjningssektorerna

---

**FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE**

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Dok.Id 268243

---

<b>Postadress</b>	<b>Besöksadress</b>	<b>Telefon</b>	<b>Telefax</b>	<b>Expeditionstid</b>
Box 45	Kullen 4	023-383 00 00		måndag–fredag
S-791 21 Falun		<b>E-post:</b> <a href="mailto:forvaltningsrattenifalun@dom.se">forvaltningsrattenifalun@dom.se</a>		08:00–12:00
		<a href="http://www.forvaltningsrattenifalun.domstol.se">www.forvaltningsrattenifalun.domstol.se</a>		13:00–16:00

**YRKANDEN M.M.**

Halmstads Energi och Miljö AB (HEM) genomför en upphandling av teknisk isolering (HEM 2019/00130). HEM som genomför upphandlingen genom ett öppet förfarande enligt lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF), beslutade den 31 oktober 2019 att anta andra leverantörer än Insutec Sweden AB (Insutec). Av tilldelningsbeslutet kan utläsas att Insutec inte bedöms uppfylla kvalificeringskraven i punkterna 3.6 och 3.8 i upphandlingsdokumenten och att anbudet därför inte gick vidare till anbudsprövning.

**Insutec** ansöker om överprövning och yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att tilldelningsbeslutet återtas och att bolagets tredjepartscertifikat godkänns alternativt att bolaget utvärderas efter att ha fått möjlighet att komplettera med fullständig dokumentation. Insutec anför till stöd för sin ansökan i huvudsak följande. HEM besvarade under anbudstiden en fråga från bolaget och uppgav då att det är fullt tillräckligt att bifoga certifikat om sådana finns och att de underliggande följdfrågorna i punkterna 3.6, 3.7 och 3.8 i så fall inte behöver besvaras. Insutec skickade följaktligen endast in giltiga tredjepartscertifikat. Ingenstans i upphandlingsdokumenten står krav på s.k. ackrediterat tredjepartscertifikat. Efter anbudsinlämnandet begärde HEM in kompletterande uppgifter från Insutec, trots att man nu uppger att ett sådant förfarande skulle strida mot likabehandlingsprincipen. Bolaget har lämnat in anbud i enlighet med ska-kraven och har även bevisat detta genom kompletterande svar till HEM i vilket man uppgett att man kan skicka in hela dokumentationen som var grundkravet för det fall anbudsgivaren inte var certifierad. HEM borde ha begärt in hela dokumentationen om det fortfarande förelåg tveksamheter eller osäkerhet efter att Insutec kommit in med sitt svar. Det är vidare felaktigt av HEM att vända sig till utomstående part för att verifiera värdet av Insutecs certifikat, då denna part inte kan vara opartisk eftersom de säljer produkten ackrediterade tredjepartscertifikat. Det framgick inte av upphandlingsdokumenten att dessa externa parter skulle

utgöra en del av utvärderingsmodellen och det finns inte heller angett i förfrågningsunderlaget vilka dessa parter är. HEM har inte heller redogjort för vilken fråga man ställt och vilket svar man erhållit från denna externa part. Insutec har diskvalificerats på felaktiga grunder och har lidit skada till följd av detta.

**HEM** bestrider bifall till ansökan och anför bl.a. följande till stöd för sin inställning. Insutec har inte kunnat visa att man uppfyller ställda kvalificeringskrav på systematiskt miljöarbete (punkt 3.8 i upphandlingsdokumenten) och systematiskt kvalitetsarbete (punkt 3.6 i upphandlingsdokumenten). Det intyg som Insutec har bifogat i sitt anbud går inte att likställa med ett intyg enligt punkt 3.8, punkt 1. Intyget är utfärda av en tredje part (Acurba Scandinavia AB) som inte är ackrediterat och det går då inte att styrka vilka krav som de själva har på sig eller vilka krav de ställer på den sökande. HEM kontaktade först Svenska institutet för Standarder (SIS) som gav rådet att kontakta något av certifieringsorganen i Sverige för hjälp. HEM kontaktade därför några olika institut för att få in flera synpunkter. Samtliga tillfrågade certifieringsorgan (Svensk Certifiering Norden AB, Certifiering.nu, TUV Nord Scandinavia AB och RISE Certifiering) uppgav att det inlämnade certifikatet ej kan likställas med den typ av tredjepartscertifikat som efterfrågas i upphandlingen. När frågan ställdes till certifieringsorganen maskerades Insutecs företagsnamn och ort för att inte röja anbudssekretessen. Insutec har haft full möjlighet att under anbudstiden istället tydligt besvara de frågor som anges i punkt 3.8 b-g). Insutec har dock enbart angett att de är ISO-certifierade, vilket inte stämmer. På motsvarande sätt har Insutec inte kunnat visa att de har ett systematiskt kvalitetsarbete. Det som HEM har begärt in efter anbudstiden utgång är endast ett förtydligande och kan inte anses vara en komplettering. En komplettering skulle i aktuellt fall strida mot likabehandlingsprincipen.

## SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

### Utgångspunkter för rättens prövning

Förvaltningsrätten har att pröva om det på grundval av vad Insutec anfört är visat att HEM brutit mot någon av de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LUF och att detta har medfört att Insutec lidit eller kan komma att lida skada (20 kap. 6 § LUF). De grundläggande principerna innebär att upphandlande enheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt, genomföra upphandlingar på ett öppet sätt samt iaktta principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (4 kap. 1 § LUF).

Om den upphandlande enheten kräver att leverantörerna visar upp ett intyg, utfärdat av ett oberoende organ, om att leverantören följer vissa kvalitets-säkringsstandarder, inklusive standarder för tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning, ska enheten precisera kraven genom att hänvisa till kvalitetssäkringssystem som bygger på relevanta europeiska standardserier och är certifierade av organ som har ackrediterats för uppgiften. Enheten ska godta ett likvärdigt intyg från något annat organ som är etablerat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) [14 kap. 18 § LUF].

Om den upphandlande enheten kräver att leverantörerna visar upp ett intyg, utfärdat av ett oberoende organ, om att leverantören följer vissa miljöledningssystem eller miljöledningsstandarder, ska enheten precisera kraven genom att hänvisa till 1. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1221/2009 av den 25 november 2009 om frivilligt deltagande för organisationer i gemenskapens miljölednings- och miljörevisionsordning (Emas), i lydelsen enligt rådets förordning (EU) nr 517/2013, 2. andra miljöledningssystem som erkänns i enlighet med artikel 45 i samma förordning eller 3. andra miljöledningssystem som bygger på miljöledningsstandarder som grundas på berörda europeiska eller internationella standarder och är certifierade från organ som har ackrediterats för uppgiften.

Enheten ska godta ett likvärdigt intyg från något annat organ som är etablerat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) [14 kap. 19 § LUF].

### Upphandlingsdokumenten

I upphandlingsdokumenten ställs bl.a. följande kvalificeringskrav:

#### 3.6 Systematiskt kvalitetsarbete

Anbudsgivare ska ha rutiner för kvalitetssäkring som säkerställer att uppdraget utförs på ett sådant sätt att överenskommen omfattning och kvalitet uppnås och upprätthålls.

Beskrivning av hur detta krav tillgodoses ska lämnas i anbudet alternativt kan kopia av gällande certifikat från tredje part (typ ISO 9001 eller likvärdigt) bifogas.

#### 3.8 Systematiskt miljöarbete

Anbudsgivare ska bedriva ett dokumenterat systematiskt miljöarbete som säkerställer att uppdraget utförs i linje med HEM:s riktlinjer för miljö och så att förorening förebyggs.

Miljöarbetet ska omfatta den verksamhet som utför uppdraget, inklusive ev. underleverantörer, och ska som minst innefatta:

- Miljöpolicy som är antagen av ledningen och väl känd bland personalen
- Rutiner för att identifiera risker i verksamheten som kan påverka miljön samt förebyggande av dessa risker
- Rutiner för att identifiera hur den verksamhet som omfattas av uppdraget påverkar miljön (exempelvis användning av energi-, drivmedel- och kemikalier samt utsläpp av växthusgaser)
- Rutiner för att löpande minska verksamhetens negativa miljöpåverkan och förbättra miljöprestandan
- Rutiner för hur brister/avvikelser i verksamheten identifieras och förebyggs
- Rutiner som säkerställer efterlevnad av relevant miljölagstiftning samt rutin för återkommande uppdatering

Anbudsgivare visar vilka rutiner som säkerställer att bl.a. kraven ovan uppnås genom följande:

1. Certifikat enligt ISO 14001, EMAS eller miljöledningsstandarder som bygger på relevanta europeiska eller internationella standarder, eller likvärdiga intyg från andra organ etablerade inom EES
2. Om certifikat ej finns ska en redogörelse som åskådliggör leverantörens systematiska miljöarbete påvisas genom att besvara frågorna (b-g) nedan.

Anbudsgivaren ska antingen bifoga intyg om certifiering till anbudet (alternativ 1) eller en redogörelse av det egna miljöledningsarbetet för verksamheten enligt ovan ställda krav (alternativ 2).

### **Förvaltningsrättens bedömning**

Den aktuella upphandlingen avser teknisk isolering av rör, pannor m.m. inom HEM:s energianläggningar för fjärrvärme och fjärrkyla (jfr punkt 1.3 i upphandlingsdokumenten). I upphandlingen har krav ställts att anbudsgivare ska ha rutiner för kvalitetssäkring och bedriva ett dokumenterat systematiskt miljöarbete på visst angivet sätt (punkterna 3.6 och 3.8). För att verifiera kraven ska anbudsgivaren bifoga certifikat från tredje part (ISO 9001 eller likvärdigt/ISO 14001, EMAS eller likvärdigt) alternativt lämna in beskrivningar på sätt som närmare anges i respektive punkt i upphandlingsdokumenten.

I målet är klarlagt att Insutec har valt att lämna in certifikat för att visa att kraven enligt punkterna 3.6 och 3.8 är uppfyllda. I det aktuella certifikatet anges att Insutec har ett ledningssystem för kvalitet och miljö som uppfyller kraven enligt SS-EN ISO 9001:2015 och SS-EN ISO 14001:2015 vad gäller försäljning, projektering och installation av isoleringsmaterial samt att certifikatet gäller t.o.m. den 2 oktober 2020.

I förevarande fall kan inte direkt utläsas av kraven som HEM ställt upp att det certifieringsorgan som utfärdar ett certifikat måste vara ackrediterat hos Swedac. Dock kan konstateras att de krav på bevisning som HEM ställt upp i punkterna 3.6 och 3.8 motsvarar vad som följer av bestämmelserna i 14 kap. 18 och 19 §§ LUF. Det förhållandet att HEM i förevarande fall har specificerat att anbudsgivaren ska vara certifierad av tredje part ger enligt förvaltningsrättens mening stöd för antagandet att de certifikat som avses ska vara utfärdade av ett organ som har rätt att utfärda en certifiering som visar att leverantören följer den aktuella standarden, dvs. av ett ackrediterat certifieringsföretag. Mot den bakgrunden kan det certifikat som Insutec har lämnat in, vilket är utfärdat av ett företag som saknar ackreditering hos Swedac, inte anses likvärdigt med de certifikat som efterfrågas i upphandlingen. Insutec kan därmed inte anses ha visat att man uppfyller de

ställda kraven i punkterna 3.6 och 3.8 gällande systematiskt kvalitets- och miljöarbete, varför HEM har förfarit korrekt då man beslutat att diskvalificera anbudet. Vad Insutec anfört i målet om att HEM borde ha begärt in ytterligare dokumentation från bolaget för det fall tveksamhet eller osäkerhet fanns gällande certifikatet föranleder ingen annan bedömning eftersom en upphandlande enhet inte har någon skyldighet att tillåta förtydliganden eller kompletteringar av anbud. Därtill kommer att en sådan komplettering måste vara förenlig med principerna om öppenhet och likabehandling (jfr 4 kap. 8 § LUF).

Förvaltningsrätten finner således inte att HEM har förfarit i strid med någon av de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LUF då man diskvalificerat Insutecs anbud från utvärderingen. Det saknas därmed skäl för ingripande enligt LUF med anledning av vad Insutec har framfört i målet. Ansökan om överprövning ska därför avslås.

**HUR MAN ÖVERKLAGAR**, se bilaga (FR-05).

Hanna Berglund  
rådman



## Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

### Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

#### Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

### Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

### Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.  
  
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.  
  
Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

### Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.



Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

### Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

### Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på [www.domstol.se](http://www.domstol.se).

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.

